

Kommunledningsförvaltningen
Johanna Esping Stärner

2024-05-02

Dnr KS 2023-566

Kommunstyrelsen

Motion (LL) - Användning av pyroteknik i Linköpings kommun, svar

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Kommunledningsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen avslås med hänvisning till att lagstiftningen inte tillåter en sådan ändring som föreslås.

Ärende

Företrädare för Linköpingslistan föreslår att 18 § första stycket i de lokala ordningsföreskrifterna för Linköpings kommun ändras till att omfatta hela Linköpings kommun.

En kommun får efter regeringens bemyndigande meddela de ytterligare föreskrifter för kommunen, eller del av kommunen, som behövs för att

- upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats och/eller
- förhindra att människors hälsa eller egendom skadas till följd av pyrotekniska varor (jfr 3 kap. 8-9 §§ ordningslagen).

Sådana lokala ordningsföreskrifter får inte lägga onödigt tvång på allmänheten eller annars göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet (3 kap. 12 § andra stycket ordningslagen). Av förarbeten och praxis följer vidare att lokala ordningsföreskrifter bl.a. inte får ges ett större geografiskt tillämpningsområde än vad som är påkallat i det enskilda fallet. Tillämpningsområdet för förbud eller påbud måste i stället begränsas till de områden där störningen faktiskt utgör eller kan antas utgöra ett problem (jfr prop. 1992/93:210 s. 142 och 283 ff. och HFD 2018 ref. 75).

Den förändring som föreslås i motionen skulle innebära att all användning av pyrotekniska varor inom Linköpings kommun kräver tillstånd från Polismyndigheten. En sådan förändring skulle utvidga tillämpningsområdet i förhållande till nu gällande bestämmelse i de lokala ordningsföreskrifterna och

innebära att tillståndsplikten inte begränsas till särskilt känsliga platser eller tidpunkter då människor eller egendom riskerar att skadas till följd av användandet av pyrotekniska produkter. Detta skulle innebära ett mycket långtgående tillståndskrav som enligt kommunledningsförvaltningens bedömning lägger onödigt tvång på allmänheten och innebär obefogade inskränkningar i enskildas frihet. Den förändring som föreslås är därför inte möjlig att genomföra eftersom den skulle strida mot ordningslagen.

Med hänvisning till ovanstående föreslår Kommunledningsförvaltningen att motionen avslås.

Beslutsunderlag:
Tjänsteskrivelse – Motion (LL) - Användning av pyroteknik i Linköpings kommun, svar,
2024-05-02
Bilaga - Motionen

Bakgrund

Av ordningslagen följer att pyrotekniska varor inte får användas utan tillstånd från Polismyndigheten om användningen med hänsyn till tidpunkten, platsens belägenhet och övriga omständigheter innebär en risk för skada på eller någon beaktansvärd olägenhet för person eller egendom. En kommun får efter regeringens bemyndigande meddela de ytterligare föreskrifter för kommunen, eller del av kommunen, som behövs för att

- upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats och/eller
- förhindra att människors hälsa eller egendom skadas till följd av pyrotekniska varor (jfr 3 kap. 7-9 §§ ordningslagen).

Kommunens föreskrifter får dock inte avse förhållanden som är reglerade i ordningslagen eller annan författning, eller som enligt ordningslagen eller annan författning regleras på annat sätt. Föreskrifterna får inte heller lägga onödigt tvång på allmänheten eller annars göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet (3 kap. 12 § ordningslagen).

Lokala ordningsföreskrifter får inte vara för långtgående avseende geografiskt tillämpningsområde, tidsmässig giltighet och sakligt innehåll. Lokala ordningsföreskrifter får alltså inte ges ett större geografiskt tillämpningsområde än vad som är påkallat i det enskilda fallet. Tillämpningsområdet måste i stället begränsas till de områden där störningen faktiskt utgör eller kan antas utgöra ett problem. Av betydelse i sammanhanget är att prövningen av om en viss företeelse bör regleras genom ordningsföreskrifter främst ankommer på kommunen själv bl.a. eftersom det är kommunen som känner till de lokala förhållandena (jfr HFD 2018 ref 75).

Behov av att begränsa användningen av pyrotekniska varor kan tänkas finnas i fråga om särskilt känsliga platser exempelvis vid sjukhus, vårdhem eller på så kallade innerorg där risken för att människors hälsa eller egendom (till exempel djur) skadas till följd av användningen. Det är dock angeläget att kommunerna noga prövar vilka bestämmelser som behövs liksom deras geografiska tillämpningsområde inom kommunen. Förbud eller påbud bör begränsas till att omfatta endast sådana områden där ett verkligt behov föreligger (prop. 1992/93:210 s. 142 och 283 ff.).

När det gäller begränsningen av pyrotekniska varor kan det framföras skäl för att acceptera en reglering som i stor utsträckning inte tillåter en sådan användning utan tillstånd. Detta eftersom det kan anses berättigat med en reglering som syftar till att upprätthålla den allmänna ordningen, eller minimerar risken för skada på eller någon beaktansvärd olägenhet för person eller egendom. Det kan också finnas starka skäl att föreskriva att tillstånd i allmänhet krävs för att få använda pyrotekniska varor i närheten av en skola - i

vart fall på dagtid. Detta eftersom det är fråga om särskilt känsliga platser där risken för skada till följd av de pyrotekniska varorna är mer påtaglig. Det framstår också som berättigat att i allmänhet upprätthålla den allmänna ordningen i miljöer där barn regelbundet vistas. En sådan föreskrift måste dock - trots det goda syftet - vara väl avvägd i sin utformning och uppfylla kraven i 3 kap. 12 § ordningslagen och får därmed inte vara för långtgående avseende bl.a. geografiskt tillämpningsområde (Göta Hovrätts dom den 27 mars 2023 i mål B 4682-22).

I dagsläget medför 18 § i de lokala ordningsföreskrifterna att tillstånd av Polismyndigheten krävs för att använda pyrotekniska varor inom ett visst avgränsat centralt område i Linköping. Användning utan tillstånd är tillåtet utanför detta angivna område på påskafton, valborgsmässoafton och nyårsafton mellan vissa tider, övriga tider krävs tillstånd av Polismyndigheten även för dessa platser.

Göta Hovrätt har i dom den 27 mars 2023 prövat den aktuella bestämmelsen i Linköpings kommuns lokala ordningsföreskrifter. Hovrätten konstaterade att den händelse som varit aktuell skett på en plats som ligger utanför det område som anges i 18 § första stycket. Istället prövade domstolen om händelsen utgjorde ett brott mot 18 § andra och tredje styckena i de lokala ordningsföreskrifterna. Hovrätten bedömde att bestämmelsen i dessa delar är för långtgående avseende geografiskt och tidsmässigt tillämpningsområde för att kunna accepteras. Regleringen i andra och tredje styckena i de lokala ordningsföreskrifterna bedömdes strida mot 3 kap. 12 § ordningslagen och kunde därför inte tillämpas av domstolen.

Att ändra formuleringen i 18 § de lokala ordningsföreskrifterna till att omfatta hela Linköpings kommun skulle innebära att tillståndsplikten varken begränsas till särskilt känsliga platser eller tidpunkter då människor eller egendom riskerar att skadas till följd av användandet av pyrotekniska produkter. Bestämmelsen skulle alltså få ett ännu större geografiskt tillämpningsområde än vad som gäller idag. Det är kommunledningsförvaltningens bedömning att en sådan utvidgning skulle innebära onödigt tvång på allmänheten och obefogade inskränkningar i enskildas frihet, vilket skulle stå i strid med 3 kap. 12 § ordningslagen. Den förändring av ordningsföreskrifterna som föreslås är alltså - trots det goda syftet - inte möjlig utifrån den lagstiftning som finns på området. Mot denna bakgrund föreslår kommunledningsförvaltningen att motionen avslås.

Förslaget medför inte några ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Jämställdhet

En jämställdhetsanalys bedöms inte påkallad.

Samråd

Samråd har skett med säkerhetsenheten som tillstyrker kommunledningsförvaltningens förslag till beslut.

MBL- information eller förhandling bedöms inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Beslutet skickas till:
Motionären
Kommunledningsförvaltningen